

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Quæstio II. De Objecto Visionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

INSTARI potest 3. Proponendo idem aliter. Ordo substantiarum creabilium, non est inferior ordine accidentium; neque enim Deus est minus potens in creandis substantiis, quam in creandis accidentibus, neque est minus participabilis per substantias, quam per accidentia; Ergo potest creare substantiam, quæ sit ejusdem ordinis cum lumine gloriæ.

RESPONDETUR. Inprimis concedendo totum, ut probetur una contradictionis pars, talem scilicet substantiam esse possibilem, & deinde opponendo argumentum propositum supra, ut ostendatur alia contradictionis pars, nempe quod sit talis substantia impossibilis.

Directè dici potest, quod ordo substantiarum non sit inferior ordine accidentium, secundum entitativam perfectionem, quod scilicet sicut accidentia possunt magis & magis perfici, ita & substantiæ: non esse tamen æqualis habitudinis, ut scilicet possit hoc connaturaliter aliqua substantia, quod potest cum accidente præcipuè elevante.

QVÆSTIO II.

De Objecto visionis.

INDUBIÈ objectum visionis est Deus, ne ergo inutilis sit quæstio, sensus tituli erit: Quenam objecta attingat visio in Deo? Divisio objecti visionis est in primarium, quod est ipsemet Deus; & in secundarium, quod sunt creaturæ; ut quæstio absolvetur commodius;

PRÆMITTO 1. De facto videri à Beatis clarè essentiam Divinam: quia hoc est articulus fidei, fundatus in illo 1. ad Cor. 13. videmus nunc per speculum & in ænigmate; tunc autem facie ad faciem; credimus autem Divinam essentiam. Definivit id etiam Florent: in decreto de Purg. ubi ait. *Animas jam purgas mox intueri Deum trinum & unum, sicuti est.*

PRÆMITTO 2. De facto etiam videri à Beatis Trinitatem. Ratio est, Tum quia id docuit cit. Florent. Tum quia fide credimus etiam Trinitatem, ergo videbimus, ut salvetur locus Pauli. Tum, quia videtur Deitas etiam sub formalitate substantiæ, hinc connaturaliter loquendo videri debet etiam terminus illius, hic autem est triplex personalitas.

PRÆMITTO 3. Videri in Deo omnes perfectiones primarias, & attributa primaria; non tamen videri omnes secundarias. Nomine primariorum veniunt perfectiones simpliciter simplices, nomine secundariorum, aliæ, ut aliqui potentia, aliqui scientia. Prima pars prob. Tum, quia ita sentit Ecclesia. Tum, quia credimus perfectiones primarias; Ergo & videbimus, ut voluit Paulus. Tum, quia dicta verba S. Pauli derivat Aug. in soliloquiis c. 26. ad visionem attributorum primariorum. Secunda pars prob. Tum, quia expresse Scriptura multorum tali

um notitiam negat Beatis, ut videre est, Matth. 14. Isaiæ 63. Dan. 3. Tum, quia aliàs noscerent omnia possibilia, quorum omnium positio, est perfectio secundaria. Tum, quia alias careret Deus bono naturæ intellectualis, quod est jus secreti.

Neque valet si dicas; quod illæ perfectiones secundariæ sint essentia Dei; nam in recto sunt essentia Dei, & secundum hoc rectum noscuntur: Sed est difficultas; An noscantur formaliter acceptæ, & secundum sua obliqua.

Nec obest, quod illæ perfectiones primariæ dicantur infinitæ; non sunt enim fortè numero & extensione infinitæ sed dignitate; & si noscitur de facto attributalis infinitas Dei, poterunt bene nosci & primaria attributa infinita dignitate. His facilioribus præmissis. Sit

DIFFICULTAS I.

De Objecto visionis primario.

SUB hoc titulo, maxime discutiendum est: An notitiā intuitivā attingi possit v. g. essentia Divina; & non attingi personalitates & similia. Non posse id fieri post Thomistas docet Suar. Vasq. Mol. Amicus d. 9. à sect. 18. Quiros d. 31. à sect. 2. Posse autem id fieri, docent Scotista, Salas, Arriaga, d. 9. Mart. d. 8. f. 9. Sit

Punctum Difficultatis I.

An sit possibilis inadequata Dei notitia, & tamen intuitiva?

QUÆRES 1. Quid sit sentiendum de possibili-
tate inadequata notitiæ, & tamen intuitivæ?

ASSERO 1. Implicare contradictionem ut visio sit formaliter præcisio. Ratio, quia implicat contradictionem, unam formalitatem esse formaliter aliam; implicat enim unam definitionem esse formaliter aliam; Ergo etiam implicabit visionem, esse formaliter præcisionem; quia etiam hæc definitionibus differunt.

ASSERO 2. Præcisum potest esse visum: Sensus asserti est, quod scilicet, si primò antecedit præcisio, & sequatur intuitio, fieri possit, ut illud quod erat præcisum possit esse visum, & non abstractivè cognitum. Dixi, si præcedat præcisio, ut scilicet salvetur, quod in uno eodemque statu remanens objectum videatur; quia si post visionem accederet præcisio, mutaretur status, ut ita dicam, objecti.

RATIO 1. asserti est, quia id non implicat contradictionem, ut videbimus solvendo argumenta.

RATIO 2. quia inprimis pro sua parte non implicat intellectui præscindere objectivè, ut dictum alibi; ex alia parte, objectum præcisum, quod possit videri, sic probatur, vel objectum præci-

præcisum, & inadæquatum, est in illa ratione inadæquati, & præcisi, sicuti est in ratione illa inadæquati, & præcisi; vel non est: si non est; Ergo quod est, non est; est enim in ratione inadæquati, & non est, sicut est in ratione inadæquati: Si autem est in illa ratione inadæquati, sicuti est in illa ratione inadæquati, sicuti est in illa ratione inadæquati, potest etiam cognosci; omne enim quod est, est cognoscibile, vel noscitur: Ergo & videri intuitive; quia videri intuitive nihil aliud est, nisi videri sicuti est, ita, ut Iritas cognitionis mensuretur Iritate objecti. *Hoc ipsum se aliter proponitur.*

Objectum adæquatè acceptum est adæquatè sicuti est adæquatè; Ergo etiam inadæquatè acceptum, est, sicuti est inadæquatè; Ergo quemadmodum dum cognoscitur adæquatè, sicuti est adæquatè, dicitur videri adæquatè; ita dum cognoscitur inadæquatè, sicuti est inadæquatè, essentia videbitur inadæquatè; quia visio definitivè, est noscere sicuti est. Fallitur autem imaginatio oppositorum, dum hunc terminum sicuti est, sumunt pro eodem, ac pro esse physico reali.

RATIO 3. ejusdem est. Quia ponamus, quod Petrus præcindat rationem communem animalis: Quæro: An illum conceptum objectivum Petri, attingat Deus, vel non? Si non attingit, ergo omni scientia non scit omnia, nec noscit, quæ noscit homo, interrogatusque Deus quid cognoscat Petrus, deberet dicere: Nescio; interrogatusque quid concurrenit noscendum, deberet repetitò dicere: Nescio: quod si attingit, quæro: An cognoscat illud notitia intuitiva, vel non? Si cognoscit intuitiva, ergo potest præcisum cognosci intuitive; Si autem non cognoscit intuitive, ergo Deus abstrahit, quod est contra defendentes: & si dicas, quod Deus intuitive cognoscat conceptum formalem, non tamen intuitive conceptum objectivum representatum ab illo formali; Ergo similiter contra Oppositos sequetur, quod possit intuitive nosci Pater, non nosci autem Filius; quia non est major connexio inter Patrem & Filium, quam inter conceptum representantem quæ representantem, & representatum.

Neque valet, si dicas, quod Deus intuitive cognoscat illud animal; quia cognoscit & hoc, & illud animal.

Contra, quia conceptus ille formalis non representat hoc & illud; sed rationem communem; Ergo saltem unâ formalitate notitiæ, debet attingi, illa ratio communis. Dixi unâ formalitate notitiæ, ut ita ostendatur Deum non præcindere formaliter, sed æquivalenter: Sic enim illa notitia etiâ particularia non attingeret, præcinderet formaliter, abstraheretque; ut nos.

Dices. Non est major ratio, cur repugnet visio sit formaliter præcisi; & non repugnet præcisum videri.

RESPONDETUR. Rationem hanc esse, quia in illo priori sequeretur formalitatum confusio, & definitionum; quæ in asserto secundo non sequitur, ad eum modum, quo album potest esse dulce, licet dulcedo, non sit formaliter albedo.

QUÆRES 2. *Quid sentiendum sit de visione Essentia, & Personarum?*

ASSERO 1. *Essentiam Divinam præcisam à personalitatibus posse videri.*

RATIO 1. est, quia id non implicat, ut videbimus solvendo argumenta.

RATIO 2. Quia non implicat formalitatem aliquam præcisam, nihilominus intuitive nosci, ut dictum sup. Asserto 2. Ergo etiam poterit nosci ratio essentia, sine personis; non enim est, cur, si alia præcisa, intuitive noscibilia sint, non sit intuitive noscibilis, essentia præcisa.

RATIO 3. à pari. Prima paritas, potest communicari natura, & non communicari paternitas; Ergo & videri. Secunda Paritas, potest uniri immediatè persona Verbi & non uniri immediatè natura, ergo & videri; quia si aliqua distinctio est sufficiens ad salvanda prædicata hæc: Communicari, & non communicari, quæ sunt prædicata physica, quare sufficiens non erit ad salvanda hæc prædicata: Intuitive nosci, non intuitive nosci? Tertia Paritas, quia non minùs identificantur realiter perfectiones secundariæ Dei Deo, quàm personalitates. Ergo si potest per omnes videri essentia Divina; & non videri perfectiones secundariæ, poterit etiam videri essentia non visis personis.

ASSERO 2. *Non est possibile videri unam personam in ratione talis persone, & non nosci aliquo modo aliam personam, correlativè respondentem, qualis est correlatio persona Patris, ad personam filii.*

RATIO est, quia & videretur tunc illa persona in ratione talis, & non videretur; videretur quidem ut supponitur; non videretur autem, quia est impossibile nosci relativum, & non nosci ad aliud: cum definitivè sit ad aliud: sed tunc non nosceretur ad aliud; quia illud aliud, dicis, nullo modo attingi.

ASSERO 3. *Non esse possibile unam personam correlativam videri visione adæquata, & non videri aliam personam correlativam.*

RATIO est, quia & videretur adæquatè illud correlativum, & non videretur adæquatè; videretur quidem adæquatè ut supponitur; non videretur autem adæquate, quia non videretur id quod inadæquata suâ ratione importat, nempe terminum.

ASSERO 4. *Esse possibile videri unam personam correlativam visione inadæquata, & non videri aliam personam, sed tantummodo nosci utrunque.*

RATIO 1. est ex jam dictis, quia scilicet id non implicat: deinde major est identitas inter naturam v.g. & paternitatem, quàm inter paternitatem & filiationem; & tamen potest communicari essentia, non communicari paternitas;

Ergo

R. P.
H. MŁOD
ANOWSKI
O. M. A. E. Z.
D. VI

Ergo & multò magis videri paternitas non visâ filiatione. Item non magis essentialiter in ratione etiam respectivi importat omnipotentia v. g. N. equum possibilem, quàm importat v. g. paternitas filiationem; quia sicut ad aliud, paternitas est, hoc est ad filiationem; ita ad aliud est, etiam omnipotentia; & tamen potest nosci omnipotentia intuitivè, & non nosci N. equus possibilis; Ergo etiam poterit nosci intuitivè paternitas, & non nosci intuitivè filiatione.

Neque valet si dicas, quia omnipotentia est ad plura, & paternitas non est nisi ad unum, reddit enim argumentum factum. Relativum ad omnia, potest nosci intuitive, non cognitis intuitive omnibus, sed tantum aliquo modo; Ergo & relativum ad unum, nosci poterit, non cognito intuitive illo ad aliud, uno.

RATIO 2. est, quia potest dari lumen gloriæ, quod intuitivè repræsentat omnipotentiam, & non terminos illius; Ergo etiam poterit dari lumen intuitivè repræsentans paternitatem, & non repræsentans intuitivè filiationem. Neque valet si dicas, quod termini omnipotentia, non sint ejusdem rationis cum omnipotentia; sunt enim creaturæ; jam autem paternitas & filiatione sunt termini ejusdem rationis in ratione Divini: non inquam valet, quia etiam creaturæ in ratione creaturæ sunt termini ejusdem rationis, & tamen potest in Omnipotentia repræsentari una creatura, quin repræsentetur alia. Deinde in intuitiva non est necesse attingi terminos connexos essentialiter, si sint diversæ rationis salvâ formalitate intuitivæ; Ergo eadem salva, non erit necesse nosci terminos ejusdem rationis.

RATIO 3. est. Non est necesse ut ex vi comprehensionis unius correlativi, sequatur comprehensio alius correlativi, & ita quando Angelus comprehendit creaturam, non est necesse, ut comprehendat creatorem; Ergo etiam non est necesse, ut ex visâ filiationis unius correlativi, sequatur visâ filiationis alius correlativi.

RESPONDET 1. Suar. Majorem esse connexionem inter relativa in ordine ad cognosci, quàm in ordine ad uniri, nam v. g. scientia non potest nosci sine scibili; in omni tamen intellectu unitur noscenti sine scibili.

CONTRA est. Tum, quia vidimus supra, quod relativa omnipotentia intuitivè nota, non exigit intuitivè nosci terminos omnes. Tum, quia nego hoc ipsum non posse scilicet scientiam pro qualitate, ut supponimus, acceptam, vel habitu, nosci intuitivè, non cognito intuitivè scibili. Tum, quia quamvis concedamus, quod correlativa magis sunt connexa ad cognosci, saltem quomodolibet quàm ad uniri; nego tamen ex dictis, magis esse connexa, in ordine ad nosci intuitivè.

RESPONDERI potest. Ex eo personam Verbi posse terminare unionem; quia hæc ter-

minatio cum sit personalis, & singula personæ habeant suas distinctas personalitates, poterit una terminare, quin terminet alia: at verò visio, est communis toti Trinitati.

CONTRA est. Tum, quia concedo communem esse toti Trinitati visionem hoc sensu, quia unaquæque persona videri potest; sed nego esse communem toti Trinitati hoc sensu, quod si una videatur, debeat videri alia. Tum, quia sicut unaquæque persona habet propriam suam personalitatem, ita habet suam cognoscibilitatem; quomodo enim possem dicere, quod habeat propriam personalitatem, si non est cognoscibile, quod habeat propriam personalitatem: Ergo & visibilitatem & intuitibilitatem.

ASSERO 5. *Posse videri unam personam, non attactâ aliâ ullo modo, si disparatè se habeat, v. g. posse videri paternitatem, non visâ spiratione passiva.* Ratio, quia sunt & distincta realiter, & nullo modo connexa.

QUÆRES 3. *Quid sentiendum de visione Atributorum.*

ASSERO 1. *In sententia illorum, qui de conceptu essentie dicunt esse Atributa, non posse videri essentiam sine attributis.* Ratio, quia impossibile est videri hominem, & non animal rationale: Ergo etiam &c. siquidem illa sunt de definitione essentie.

ASSERO 2. *In sententia de primo essentiali conceptu Deitatis Atributa non ponente, in primis videri possunt Atributa secundum rationes communes, non attingendo ullo modo Deitatem.* Ratio, quia sic sumptæ rationes communes præscindunt à Deitate, ex alia parte rationes præcise possunt intuitivè nosci.

Rursus accipiendo Atributa secundum quod sunt à parte rei, non potest videri rectum unius, quin videatur rectum alius. Ratio, quia idem habent rectum nempe Deitatem; Sed possunt non videri secundum suam connotata: quæ enim in hoc implicantia? atque ita potest videri Deitas sine connotato, quod est sublevatio miseriæ, adeoque sine misericordia.

ASSERO 3. *Accipiendo Atributa pro formalitatibus seu formis quibusdam metaphysicis Divinis, potest concipi unum, quin concipiatur aliud, adeoque & videri.* Quod possit concipi suppono ex materia de Præcisionibus: quod possit videri, Probatum est in quæsito 1. Asserto 2.

Punctum Difficultatis 2.

Solvuntur Objectiones.

SUPpono quid sit cognitio intuitiva, & quidem pono quod rigorosè loquendo non sit idem, quod scientia visionis, quamvis passim hæc duo confundantur; Ratio est, quia cognitio, quæ habetur à Deo de possibilibus, non est cognitio visionis, ut scitur, & nihilominus salsum

non est dicere: quod Deus abstrahat, & abstrahat noscaturque utendo phrasi communi, non noscitur illa per alias species, aut per modum alius. Per hoc autem inter se distinguuntur, quia visio respicit existentiam qualem, intuitiva autem, formatur formalitate simpliciter propria: jam verò hæc formalitas stat in hoc, quod est noscere objectum secundum quod ipsum, & sicut est; ita ut modus seu ita cognitio, respondeat modo ita & sicuti objecti. Porro hoc ipsum quod est noscere ita, sicut est objectum, dupliciter potest accipi; vel noscere conformiter ad objectum, & hoc, commune est omni notitiæ veræ; vel noscere eo modo, ut ita & modus notitiæ, proportionetur ita & modo objecti, & hoc spectabit ad intuitivam. Ita v. g. quando nos demonstramus existentiam Dei, demonstramus conformiter ad objectum, cum ipsum objectum existat; quia tamen modus, & ita illius notitiæ, non est proportionatus, modo ita objecti; nam concipimus Deum, vel per modum personæ venerabilis corporeæ, vel per modum lucis, sit ut illa demonstratio, non sit notitia intuitiva.

PROBATUR bonitas explicationis 1. Auct. S. Pauli, qui intuitivam Dei per hoc definit, *videmus eum sicuti est*, quasi diceret; Ita notitiæ, respondebit ita objecti.

Deinde, quia communes explicationes non satisfaciunt: nam si dicas quod intuitiva noscat objectum non per modum alius; rem positivam explicabis per conceptum negativum, ac si intuitivam albi, explicares, per intuitivam non per modum nigri.

Item si dicas, quod intuitiva habeatur per proprias species, vel per concursum immediatum objecti; E contra quia sine utroque potest Deus determinare intellectum ad producendam notitiam intuitivam. Quod si recurras, debere illam notitiam proficisci ab aliquo defectum objecti supplente; contra, quia malè quia describeret albedinem, quod sit dealbativa nisi al dealbandum assumatur in genere efficientis regredi.

Denique, quia hoc quod est noscere non per modum alius, potest revocari ad dictam explicationem tanquam conceptus negativus; hoc quod est procedere per proprias species revocari potest tanquam id quod ordinariè contingit. *hic posito*

OBJICITUR 1. Auctoritas 1. est S. Script. ubi Christus D. alloquens Philippum Joan. 14. *Philippe qui videt me, videt & Patrem meum.*

RESPONDETUR 1. Quod alia sit hæc propositio: visio filio videri & Patrem, & alia hæc visio filio, videri debere indispensabiliter Patri; Prius illud dicit Christus D. non postea, beneque illum locum accipere possumus a visione ordinaria, vel de visione sumpta pro

qualicumque notitia, quo etiam modo explicandus est Aug. in Psal. 85.

Deinde, Christus D. loquitur illic non de visione corporali: Pater enim non habet corpus, non etiam de intuitiva, de quâ hic; quia illa, in via, Apostolis non competebat; Ergo debuit loqui vel de visione per fidem, vel de visione lato modo, hoc est, notitia abstractiva; inde autem non sequitur, visio rigorosè filio, debere rigorosè videri & Patrem.

Denique hunc locum non debere intelligi de visione Essentiæ Divinæ docet Salaz, Tolemus, Vasq. Granadus autem adfert hanc explicationem; quia Christi D. etiam quâ hominis tanta fuerit cum Patre consensio, & connectio, ut qui eum fide, quâ deberet, cognosceret, scire consequenter posset, eum esse filium æterni Patris connaturalem.

2. Auctor. est S. Thom. ex 2. 2. q. 2. a. 4. ad 3. Sed illic loquitur de solâ lege ordinariâ.

3. Auctoritas est ex 3. p. q. 3. a. 3. Sed illo loco tantum loquitur S. Thom. de abstractione negativa, quæ negat personas de Deo, quæ quia falsâ est, non potest esse objectum veræ visionis Dei; sed non loquitur de abstractione ablegativa, quæ nec affirmat, nec negat.

OBJICITUR 2. Est impossibile existere aliquid à parte rei, & tamen inadæquatè; Ergo etiam est impossibile videri inadæquatè; quia visio, est ad rem, sicuti est.

RESPONDETUR. Neg. Conf. disparitas est, quia si aliquid inadæquate existeret, idem unumque distingueretur hoc ipso realiter à se ipso, ut distinguuntur Ens, & non Ens: Si autem videatur una formalitas non visâ aliâ, non sequetur distinctio realis. Probationi Conf. mox respondebitur.

OBJICITUR 3. Illa notitia & esset intuitiva, & non esset; esset quidem ut supponitur; non esset autem, quia ad rationem intuitivæ spectat, ut non aliter sit in mente noscentis, quàm sit in se ipsa; nam intuitiva est circa rem sicuti est, ergo cum v. g. Divina Essentia, non sit sine personis; non potest nosci sine personis.

RESPONSIO 1. Communis est, quod de ratione intuitivæ non sit, omnes formalitates objecti attingere. Illustratur hoc 1. visione corporeâ; oculus enim cognoscit intuitive albedinem, nec tamen videt, an sit modus, an qualitas realis?

Neque valet si dicas, quod illa prædicata non cadant in sensum, nam si stare potest intuitiva omnibus non visis, si non sint visibilia corporaliter, quare intuitiva stare non poterit, si non videantur omnia, quamvis sint visibilia? ex eo, quia vel deficit lumen, vel denegatur concursus Divinus ad reliqua videnda.

Rursus, videndò albedinem intellectio conjuncta illi visioni est intuitiva, & tamen non habet vim discernendi omnes formalitates; & ex quocun-

R. P.
H. MŁOD
NOWSKI
Bm. d. e. Z.
VI

quocunque principio fieri potest, ut tunc non omnes formalitates intuitivæ attingantur, idem fieri poterit ex defectu luminis, concursus Divini &c. ne omnia intuitivè attingantur. Et sic ut si daretur oculus essentialiter determinatus, nonnisi ad videndum album, hoc ipso connaturale esset illi non videre nigrum: ita & si datur concursus determinatus nonnisi ad intuendam certam formalitatem, connaturale illi erit, nonnisi unam formalitatem videri.

Neque valet, si dicas, quòd sicut non possit dari concursus ad videndam albedinem, qui non videat albedinem, ita non poterit dari concursus ad videndam essentiam, & non personas, cum ipsæ sint realiter essentia, non valet inquam: nam primò albedo non distinguitur virtualiter à seipsa. Deinde unum idemque & ratione ejusdem videretur tunc, & non videretur: quod non sequeretur, si visā essentia, non viderentur personæ: de quo in materia de præcisionibus.

RESPONDETUR 2. secundum communia principia. Ad rationem intuitivæ adæquatæ spectare, ut res non aliter appareat in mente noscentis, quàm sit in seipsa, sed non spectare id ad rationem intuitivæ, inadæquatæ.

RESPONDETUR 3. Deratione intuitivæ esse, ut videatur res sicuti est, non hoc sensu, sicut existit physicè; sed hoc sensu, ut ita objecti, & ita cognitionis inter se commensurentur, quod jam explicatum est.

INSTABIS. Si per impossibile in Deo foret nonnisi una persona, non posset tunc videri natura non visā personā; Ergo cum non minùs identificet sibi natura Divina tres personas planè atque una esset, non poterit videri sine illis.

RESPONDETUR in primis etiam Ant. esse falsum, supposito si formari posset distinctio inter naturam & personam ratione connotatorum: sed misso Antecedenti, negatur consequentia; Disparitas est, quia fortè tunc non haberetur fundamentum præscindendi illas duas formalitates, adeoque nec videndi unam sine alia.

Concedimus quidem quod sublatā per impossibile unā personā, tolleretur natura Divina; quia nisi tolleretur, sequeretur distingui realiter naturam & personam: sed hoc absurdum non sequeretur, si videatur una persona, vel una perfectio, non visā alia.

Ad multas objectiones, quæ desumi possent ex Quiros negante præcisiones objectivas, quales admittimus, solvendas.

NOTO 1. Quòd illa visione videnda sit natura, non sicuti est in ratione adæquata, & physicè; sed tamen sicuti est in ratione inadæquata, per ita cognitionis, proportionatum, ad ita objecti. Et quamvis connexa non possint attingi, quin attingatur utrumque, potest tamen aliud attingi intuitivè, & non aliud.

Quod autem dicit, Intuitivam debere esse per proprias species, id jam negatum est: sed etiam hoc concessio, nego quòd ratio aliqua præcisa, & inadæquata, non possit habere propriam speciem, inadæquatam sui esse.

Casu quo res supponatur indistincta virtualiter, habens tamen diversam definibilitatem & connotata, poterit bene videri una, quin videatur alia, secus si etiam non habeat diversa connotata; nego enim cognitionem abstractivam illam esse, quæ rem noscit secundum ordinem ad connotata extrinseca; nam omnipotentia prout dicitur connexionem cum creaturis, intuitivè noscibilis est; & tamen noscitur secundum ordinem ad extrinseca.

Concedo Deum non posse videri adæquatè, quin attingatur quòd sit potens; sed nego; si in intuitiva, si in abstractiva id fieri non posse, si sint inadæquatæ: nec tunc intuitiva confundet Deum cum creaturā; intuitivè enim videbit, illum, non esse creaturam. Casu autem quo attingerentur solæ rationes communes, quid fieret? dicitur infra. Reliqua ejus Argumenta à n. 25. impugnant potius præcisiones objectivas.

NOTO 2. Quòd negari realiter de paternitate non possit Sapientia; quia aliàs daretur distinctio realis inter sapientiam & paternitatem; sed si negetur prædicatum visū, non sequetur hæc distinctio realis.

Quando enuntiatur hæc propositio: Paternitas existit, si ponantur tres existentia relative, nullo modo attingetur essentia; secus si negentur, quia hoc ipso, quòd importatur illic existentia, importabitur existentia naturæ; cum hoc tamen stabit, ut possit non attingi sub puro prædicato paternitatis; ad eum modum, quo in hoc termino natura Divina terminatur paternitate, est necesse attingi, naturam & paternitatem; sed non est necesse si attingatur natura, sub conceptu naturæ.

An autem sub hoc termino: Paternitas generat, respondeat natura, vel non? dictum in materia de præcisionibus.

Quamvis realiter paternitas sit essentia, quòd ex hoc si videatur paternitas non visā essentia, inferri non possit alietas realis, dictum supra: Cæterum si natura Divina quæ est à parte rei physicè, & prout est à parte rei physicè attingatur, attingentur & personæ.

Deinde videtur Quiros aliquid assumere difficile; nam ex una parte ponit quòd in intuitiva non sit necesse clare omnia prædicata exprimi, ut habetur num. 29. Ex altera parte docet, non posse videri unam personam, quin videatur alia; & tamen secundum priorem propositionem posset clare non exprimi, adeoque nec videri.

Quod autem dicit, Intuitivam in hoc stare, ut quamvis clare non exprimatur objectum, tal tamen sit in cognitione, ut nullo dissimile sit objecto

objecto reali, id verum est, de sola adæquata
notitia.

Nego ex dictis suprà, quòd Paternitas visa se-
cundum conceptum objectivum, sit essentia
identificans filiationem; nego concepto colore
concipi inclusionem formalem, vis v. g. produ-
ctivæ specierum, eritque tunc imago coloris in-
adæquata.

Concedo quidem quòd videns paternitatem
non possit reddere rationem de filiatione, sed
insuper addo, quòd nec sit opus filiationem ex
parte objecti necessarii secundum intuitivam
respondere; licet non possit respondere in co-
gnitione intuitivà nisi eà ratione, quā potest
physice existere, si intuitiva sit adæquata, secus
si inadæquata.

NOTO 3. Ad solvendas objectiones Amici.
Quando videntur perfectiones Divinæ omnes,
non esse illam infinitam visionem; nam in primis
terminus ipse, non est infinitus numero; nam
non sunt fortè numero infinitæ, perfectiones
primariæ: posito quòd sint intensivè infinitæ, ni-
hil sequitur, quia circa infinitum intensivè, po-
test versari finita notitia.

Si autem comparentur inter se visio totam
Deitatem, & alia eandem, sed inadæquatè at-
tingens, prior illa erit infinita terminativè, non
verò posterior, si infinitatis prædicatum non at-
tingat.

Concedimus ulterius visa Deitate, connatu-
ralem esse exigentiam ut videantur & personali-
tates, tanquam termini itemque attributa,
sed negamus id necessariò fieri.

Concedo intelligibilitatem, objecti fundari
in tota entitate, hoc sensu, quòd nihil sit in illo,
quod non sit intelligibile; sed non fundatur in
tota entitate, hoc sensu, ut non possit nosci quin
noscat & aliud. Unde potest aliquid imme-
diatè in seipso videri, sed in seipso inadæquatè
sumpto, adeoque cum præcisione.

NOTO 4. Illam visionem fore distinctam
specie à visione quæ de facto datur. Ratio,
quia aliud esset specie objectum huius, & aliud
specie objectum illius: immo nec esset illa præ-
dictiva visio completè formaliter beatificativa;
quæ nondum intelligeret & possideret opti-
mum intelligibile: immo si attingeret illa notitia
illas rationes communes, eà nullo modo sunt
beatificativæ. Ratio est, quia beatificativum,
nihil potest esse nisi intuitio, & amor summi bo-
ni; rationes autem communes, non sunt sum-
mum bonum.

NOTO 5. Visio attingens in Deo essentiam
illius Divinam, seu Deitatem; quamvis non at-
tingeret personas, esset æquivalenter, licet ut
tota, non completè formaliter beatificata. Ra-
tio, quia ipsa essentia æquivalet perfectione, tri-
bus personis; immo est ratio primaria excellen-
tiarum: Ergo & cognitio illius æquivalenter
est beatificativa, & æquivaleret cognitioni per-

sonarum. Si autem non attingeret Deitatem,
non esset beatificativa; quia non videret sum-
mum bonum.

DIFFICULTAS II.

De Objecto visionis secundario.

PRÆMITTO 1. *Videri in Deo creaturas.* Do-
cuit hoc Aug. in l. 4. ad literam de Gen. c.
21. usque ad 31. ubi cap. 23. inquit; *Multum quippe
interest inter cognitionem rei cujuscunque in verbo
Dei, & cognitionem in natura illius, ut illud, meritò
ad diem pertineat, hoc ad vespertam.* Unde Theo-
logi notitiam creaturarum in illismet ipsis ap-
pellant vespertinam, priorem matutinam. Ra-
tio etiam præmissi potest haberi, ex dictis suprà;
si enim Deus potest in se videre, & noscere crea-
turas, cur etiam id creaturis non concedatur, ut
seipsas in Deo videant.

PRÆMITTO 2. *Non posse scholasticè disputa-
ri, quasnam creaturas videant Beati in Deo?* Con-
sentiunt Auctores, quòd non ignorent ea, quæ
in hac vita conabantur scire; id enim pertinet
ad cumulum beatitudinis: Noscent etiam archi-
tecturam mundi, pars enim appetit, sui totius,
perfectionem nosse; noscunt item spectantia ad
suum officium; & ita Patriarchæ Ordinis no-
scent facta sui Ordinis. Vide Less. l. 2. de sum.
Bono c. 9.

PRÆMITTO 3. *Hoc esse in presenti maximè
disputabile; An omnes possibiles creaturæ possint vi-
deri in Deo?* Thomistæ negant, licet concedant,
quòd Christus D. de facto futura per totam æ-
ternitatem noscat. Sed id possibile esse docent
Scotistæ, Meracius, Herizæ, Quiros d. 32. n. 10.
Jof. Aug. q. 12. a. 8. n. 40.

DICENDUM est; *Non implicare contradic-
tionem, ut videantur in Deo omnes possibiles creaturæ:*
Quæ enim implicantia? Tota probatio stat in
solutione argumentorum.

OBJICITUR 1. Talis visio & esset finita; quia
infinitum repugnat; & non esset finita, quia visio
plurium & plurium, est perfectior præ visione
pauciorum: Ergo visio infinitorum, erit infinita.
Idem sic proponitur. Talis cognitio attingeret
omnia possibilia, ergo esset inter omnes cog-
nitiones suprema, nec posset excedi, ergo esset in-
finita.

RESPONDETUR 1. Retorq. arg. de Chri-
sto D. noscente futura tota æternitate, quæ sunt
infinita. Rursus de cognitione, quæ non im-
plicat, omnium partium proportionalium.

RESPONDETUR 2. Secundum dicta suprà;
illam notitiam terminativè fore infinitam, non
verò entitativè.

RESPONDETUR 3. Cognitionem plurium
& plurium, non esse hoc ipso intensivè vel enti-
tativè perfectiorem; nec bene inferitur ex plura-
litate objecti, major excellentia cognitionis,
quod videre est in cognitionibus diversis ordinis;
S quia

R. P.
H. M. LOD
NOWSKI
Bm. de. Z.
VI

quia perfectior est notitia, quā Angelus noscit unitatem, quā quā bos, videt totam sylvam. Id etiam est in cognitionibus ejusdem ordinis. nam una demonstratio de uno objecto potior est mille opinionibus de centenariis objectis. Rursus non est major infinitas Divinæ essentiae secundum spectatā, quā omnium possibilium; & tamen prior illa notitia, non trahit secum infinitatem; Ergo nec trahet posterior. Immo nec in lumine concurrente ad talem notitiam ponenda erit entitativa infinitudo; sicut nec in lumine gloriæ præsentante Deum, nec in lumine, quod habet Christus D. ad noscenda futura tota æternitate.

OBJICITUR 2. Si possibile esset visio omnium possibilem, videret etiam seipsam perpetuò duraturam; si videret seipsam perpetuò duraturam, videret se nunquam etiam divinitus desitutam, quod falsum est. Seq. probatur, quia inter alia possible, videret possibilem actum scientiæ, vel fidei supernaturalis, qui dicat; Hæc visio erit æterna, qui actus, quia erit supernaturalis falsus esse non poterit; falsificaretur autem si objectum illius desineret. Hoc argumento utitur Lugo d. 19. de Incarn. S. 1. eique respondet tota Disp. 33. Quiros: Quibus missis

RESPONDETUR, quod actus ille supernaturalis, qui diceret duraturam esse visionem æternam, diceret illam duraturam æternam eo modo, quo est duratura, aliā falsò diceret; modus autem quo esset duratura est, si Deus velit, consequenter non ligabit Deo manus, ne oppositum velit: unde non nisi ex suppositione illius decreti, durationem habebit. Quamvis autem concedatur, quod visio naturā suā sit incorruptibilis non sequitur, quod essentialiter petat durare in æternum; sicut nec idem sequitur ex incorruptibilitate Angelorum. Habet quidem proportionem & exigentiam, ne formetur decretum de illius corruptione, sed non habet exigentiam indispensabilem, & cui Deus contravenire non possit. Ad ea quæ opponit huic responsioni Quiros: solvenda

ADDO. Quod Creatura essentialiter immortalis requireret quidem decretum Divinum in ordine ad primam sui productionem, sed non requireret ad sui conservationem; visio autem, de quā hîc, requireret etiam hoc posterius decretum.

OBJICITUR 3. Si possibile foret visio omnium possibilem, illa visio videret seipsam, & non videret; non videret quidem; quia nulla cognitio potest videre seipsam; videret autem, quia esset inter possible.

RESPONDETUR ex Anim. eandem in re cognitionem, licet sub diversâ formalitate, posse seipsam videre.

OBJICITUR 4. Non potest communicari cuiquam, ut eodem terminos habeat suæ po-

tentia quos omnipotentia; Ergo nec communicari scientia, quæ extendatur ad eodem cum Deo terminos.

RESPONDETUR. Neg. Conf. disparitas, quia nihil potest producere seipsam primò, & tamen illud ipsum, potest producere omnipotentia; Ergo jam non idem erunt utriusque termini; non est autem absurdum, ut aliquis seipsum sciat.

OBJICITUR 5. Omnia possible sunt indeterminata; Ergo per determinatam visionem videri non possunt.

RESPONDETUR in primis retorq. arg. de notitia futurorum in Christo D. Deinde omnia possible falsum est, quod sint indeterminata quoad entitatem; hinc & nosci poterunt; licet sint indeterminata, hoc est, non exhaustibilia per finitas mensuras, & non tot, quin plura.

QVÆSTIO III.

De Inæqualitate, & Æqualitate visionis.

PRÆMITTO 1. *Inæqualitas, vel æqualitas visionis potest attendi, primò circa inæqualitatem, vel æqualitatem visionis intensivam, vel circa æqualitatem, vel inæqualitatem extensivam.* Intensiva est, quando unum idemque objectum, æquali, vel inæquali intensione attingitur. Extensiva est, quando plura vel pauciora objecta attinguntur. Secundo æqualitas & inæqualitas potest attendi circa objecta tam increata, quā creata in Deo visa. Supponit hoc præmissum, quod unum idemque objectum possit majori, & minori claritate percipi, ut melius, percipiunt exercitati demonstrationem, quā incipientes.

PRÆMITTO 2. *Inæqualitatem visionis non posse præcisè haberi respectu Dei visi;* hîc enim ab omnibus videtur, sed debet haberi ratione intensivæ, vel extensivæ.

PRÆMITTO 3. *De factò dari inæqualitatem visionis beatæ.* Ita S. Paulus 1. Cor. 13. & 15. & 16. & 2. Cor. 9. Item Flor. in literis unionis. Nec in oppositum est parabola de denario diurno, æque primis ac novissimis dato; quia non est necesse, ut in omnibus similitudo teneat: tenet in hoc, quod omnibus detur beatitudo essentialis, sicut denarius. Difficultas stat in hoc, unde desumatur hæc Inæqualitas?

DICENDUM 1. *Actus visionis à perfectiori potentia elicitos, esse perfectiores entitativè, præ actibus imperfectioris potentia.* Potest pro hac sententia citari Scotus, Duran. Palud. Lessius, Mol. apud Mart. d. 8. n. 61.

PROBATUR 1. quia si intellectus perfectior non produceret perfectiorem entitativè actum visionis, & haberet vim inchoatam ad eandem,